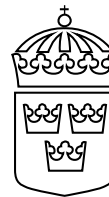

Regeringens proposition

2023/24:76

Extra ändringsbudget för 2024 –
Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till
Ukraina

Prop.
2023/24:76

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 22 februari 2024

Elisabeth Svantesson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2024. Förslagen är en följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina.

I propositionen lämnas förslag som bl.a. avser utbildningsinsatser och säkerhetsskyddsåtgärder i Ukraina samt bidrag till fonder och ett flertal bilaterala och multilaterala donationsprojekt som upprättats i syfte att stödja Ukraina. I propositionen lämnas även förslag om ett bemyndigande för regeringen att skänka försvarsmateriel till Ukraina som Försvarsmakten kan avvara under en begränsad tid, och om ett ökat bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag för att kunna ersätta materielen. Propositionen innehåller också förslag om ett bemyndigande för regeringen att besluta om bidrag till Ukraina för anskaffning av stridsfordon 90 som medför behov av framtida anslag.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	5
3	Ändringar i statens budget för 2024.....	5
3.1	Ändringar av statens utgifter	5
3.2	Konsekvenser för statens budget.....	8
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 februari 2024.....	9

Regeringens förslag:

1. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* inom utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap (avsnitt 3.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* inom utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, handgranater, robot-system 70, pansarvärnsrobot 55, granatgevär med tillhörande ammunition, undervattensvapen, stridsbåt 90, gruppbåtar, sjukvårdsutrustning, sjukvårdstransportfordon och livsmedel, som kan avvaras av Försvaretsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 3 344 000 000 kronor (avsnitt 3.1).
3. Riksdagen godkänner ändrad ram för utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Ändrad ram för utgiftsområde 6 och ändrade anslag 2024

Tusental kronor

Utg. omr./Anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring	
			av ram/ anslag	Ny ram/ny anslagnivå
6	Försvaret och samhällets krisberedskap	126 059 689	2 620 000	128 679 689
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	60 649 599	527 000	61 176 599
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 742 019	899 000	2 641 019
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	48 627 000	1 194 000	49 821 000
	Summa anslagsförändring på ändringsbudget		2 620 000	

Tabell 1.2 Ändrade beställningsbemyndiganden 2024

Tusental kronor

Utg. omr.	Anslag		Beslutat beställ- nings- bemyndi- gande	Förändring av beställ- nings- bemyndi- gande	Nytt beställ- nings- bemyndi- gande	Tidsperiod
6	1:2	Försvarsmaktens insatser inter- nationellt		1 276 000	1 276 000	2026
6	1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	177 550 000	4 317 492	181 867 492	2025–2034
Summa förändring av beställnings- bemyndigande på ändringsbudget				5 593 492		

Anm.: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2025 t.o.m. angivet slutår.

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Sverige har lämnat omfattande stöd till Ukraina. Landet har efterfrågat ytterligare stöd. Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att skyndsamt bistå Ukraina med ytterligare ekonomiska och materiella resurser. Försvarsmakten bedöms under en begränsad tid kunna avvara viss försvarsmateriel. Sverige bör även bistå Ukraina ekonomiskt genom av EU och Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) inrättade fonder och ett flertal bilaterala och multilaterala donationsprojekt. Vidare bör Sverige bidra till finansieringen av Ukrainas anskaffning av stridsfordon 90.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2024.

3 Ändringar i statens budget för 2024

3.1 Ändringar av statens utgifter

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 60 649 599 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:1 <i>Förbandsverksamhet och beredskap</i> ökas med 527 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av försvarsmaktsorganisationen, planering, nationella operationer och insatser och operationer och insatser under Natos ledning inom Natos eget territorium, under ledning av bilaterala och multilaterala samarbeten samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget används även för att bibehålla materielens eller anläggningens tekniska förmåga eller prestanda.

Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina bemyndigades regeringen att under 2023 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor (prop. 2023/24:25, bet. 2023/24:FiU27, rskr. 2023/24:8). Överföringen av

denna materiel har medfört kostnader för bl.a. transport och iordningställande samt utbildning och säkerhetsskyddsåtgärder. Anslaget bör därför ökas med 85 000 000 kronor.

I denna proposition föreslås regeringen bemyndigas att skänka försvarsmateriel till Ukraina (se anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*). Överföringen av materiel till Ukraina medför bl.a. kostnader för transport och iordningställande av materielen. Vidare behöver Försvarsmakten genomföra utbildning för att utveckla Ukrainas försvarsförmåga, inklusive utbildning av ukrainska medborgare. Utbildningsinsatserna sker inom ramen för bilaterala och multilaterala samarbeten i Sverige eller i annat land tillhörande EU eller Nato. Det är angeläget att detta kan genomföras skyndsamt. Anslaget bör därför ökas med 442 000 000 kronor.

Sammantaget bör anslaget ökas med 527 000 000 kronor.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 1 742 019 000 kronor.

Något bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden har inte lämnats för innevarande år.

Regeringens förslag: Anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* ökas med 899 000 000 kronor.

Anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* får även användas för ekonomiska bidrag för att stödja Ukrainas försvarsförmåga.

Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 1 276 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för utgifter avseende avgifter och bidrag till Natos militära verksamhet och kapacitetshöjande bilaterala och multilaterala stöd.

Ukraina har behov av stöd i form av ekonomiska bidrag till fonder och ett flertal bilaterala och multilaterala donationsprojekt som länder inom EU och Nato har upprättat i syfte att stödja Ukraina. De aktiviteter som avses genomföras och finansieras med dessa bidrag är bl.a. inriktade på luft- och sjöstrid samt landminröjning. Aktiviteterna syftar till att snabbt utveckla den ukrainska försvarsförmågan. Det är av stor vikt att Sverige skyndsamt kan bidra ekonomiskt till dessa fonder och projekt. Anslaget bör därför ökas med 899 000 000 kronor.

Anslagsändamålet bör vidare utvidgas till att även få användas för ekonomiska bidrag för att stödja Ukrainas försvarsförmåga.

Ukraina avser att anskaffa stridsfordon 90. Anskaffningen är tänkt att finansieras genom ekonomiska bidrag från flera länder, bl.a. Danmark. Det är angeläget att även Sverige bidrar till finansieringen av anskaffningen. Sveriges bidrag kommer att beslutas under 2024 och betalas ut 2026. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:2 *För-*

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 48 627 000 000 kronor.

Vidare har regeringen ett bemyndigande att under innevarande år besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 177 550 000 000 kronor 2025–2034.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, handgranater, robotsystem 70, pansarvärnsrobot 55, granatgevär med tillhörande ammunition, undervattensvapen, stridsbåt 90, gruppbåtar, sjukvårdsutrustning, sjukvårdstransportfordon och livsmedel, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 3 344 000 000 kronor.

Anslaget 1:3 *Anskaffning av material och anläggningar* ökas med 1 194 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2024 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar och avveckling av materiel och anläggningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 181 867 492 000 kronor 2025–2034.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar.

Ukraina har efterfrågat stöd i form av försvarsmateriel, bl.a. ammunition, stridsbåtar och sjukvårdsutrustning. Försvarsmakten och Försvarets materielverk har på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur ett fortsatt substantiellt stöd till Ukraina kan utformas (Fö2023/00122). Försvarsmakten har uppgett att myndigheten kan avvara den ovan nämnda materielen under en begränsad tid.

Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att tillhandahålla den efterfrågade materielen till Ukraina. Sverige bör därför bistå Ukraina med den materiel som Försvarsmakten bedöms kunna avvara.

Enligt 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta om överlåtelse av lös egendom om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar eller om den inte anskaffats med statens medel. Den aktuella försvarsmaterielen behövs för statens verksamhet, men bedöms tillfälligt kunna avvaras som stöd till Ukraina. För att regeringen ska kunna skänka materielen krävs därför riksdagens bemyndigande.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2024 besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av artilleriammunition, handgranater, robotsystem 70, pansarvärnsrobot 55, granatgevär med tillhörande ammunition, undervattensvapen, stridsbåt 90, gruppbåtar, sjuk-

Prop. 2023/24:76 vårdsutrustning, sjukvårdstransportfordon och livsmedel, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 3 344 000 000 kronor.

Med hänsyn till Försvarsmaktens behov och det säkerhetspolitiska läget är det av stor betydelse att delar av den materiel som nu föreslås skänkas och den som tidigare har skänkts till Ukraina (se anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*) skyndsamt kan ersättas med motsvarande materiel. Anslaget bör därför ökas med 1 194 000 000 kronor.

För att kunna ersätta delar av den materiel som nu föreslås skänkas och den som tidigare har skänkts till Ukraina med motsvarande materiel behöver även beställningar som medför ekonomiska åtaganden kommande år göras. Bemyndigandet bör därför ökas med 4 317 492 000 kronor. Ökningen av bemyndigandet medför behov av framtida anslag 2025–2028. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i propositionen Vårändringsbudget för 2024 med förslag på ett ökat bemyndigande för att kunna ersätta återstående delar av den materiel som har skänkts till Ukraina.

Utförelse av försvarsmateriel som utgör krigsmateriel enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel kräver tillstånd enligt samma lag.

3.2 Konsekvenser för statens budget

De förslag som lämnas i denna proposition innebär att anvisade medel sammantaget ökar med 2,6 miljarder kronor 2024. De ökade utgifterna beräknas försämra statens finansiella sparande med 2,6 miljarder kronor och öka statens lånebehov med motsvarande belopp.

De föreslagna förändringarna av beställningsbemyndigandena för anslagen 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* medför ökade utgifter. Anslagen beräknas behöva öka med totalt 5,6 miljarder kronor 2025–2028. De ökade utgifterna beräknas försämra statens finansiella sparande med 0,7 miljarder kronor 2025, 2,7 miljarder kronor 2026, 1,3 miljarder kronor 2027 och 0,9 miljarder kronor 2028. Statens lånebehov beräknas öka med motsvarande belopp.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 februari 2024

Närvarande: statsrådet Svantesson, ordförande, statsråden Ankarberg Johansson, Edholm, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Slottnér, Wykman, Malmer Stenergard, Liljestränd, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsråden Svantesson, Jonson

Regeringen beslutar proposition 2023/24:76 Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina